

## ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

### 1. ΓΕΝΙΚΑ

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                               |                    |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|----|
| ΣΧΟΛΗ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ                                                                                            |                    |    |
| ΤΜΗΜΑ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ                                                                                                          |                    |    |
| ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ                                                                                                                  |                    |    |
| ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                               | ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ    | 3ο |
| ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ-III                                                                                                           |                    |    |
| ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΑΘΗ                                                                                                             |                    |    |
| ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ-ΕΠΟΠΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ-Ι                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Κάθε επόπτης της Πρακτικής Άσκησης- III αναλαμβάνει την εποπτεία μικρής ομάδας φοιτητών, τους οποίους καθοδηγεί και εποπτεύει |                    |    |
| ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ<br>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων | ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ                                                                                                 | ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ |    |
| Σεμινάριο/Διαλέξεις και Ασκήσεις εφαρμογής                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 2                                                                                                                             | 10                 |    |
| ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ<br>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων                                                                                                                                                                                                                                    | Επιστημονικής περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων                                                                                  |                    |    |
| ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                               |                    |    |
| ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ΕΛΛΗΝΙΚΗ                                                                                                                      |                    |    |
| ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ΟΧΙ                                                                                                                           |                    |    |
| ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                               |                    |    |

### 2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

#### Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

**Σκοπός** της πρακτικής άσκησης του ΠΜΣ είναι να μάθουν οι φοιτητές, ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί ΕΑΕ, να παρατηρούν τη συμπεριφορά των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, να αξιολογούν σε παιδαγωγικό επίπεδο αυτούς τους μαθητές, να σχεδιάζουν και να υλοποιούν εκπαιδευτικές παρεμβάσεις και μαθήματα. Πιο συγκεκριμένα μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της Πρακτικής Άσκησης-III οι φοιτητές θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν εργαλεία παιδαγωγικής αξιολόγησης, να παρατηρούν και να αξιολογούν μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/αναπηρίες, να ιεραρχούν τις δυνατότητες και τις δυσκολίες τους, να προτείνουν τρόπους παρέμβασης και

υποστήριξης αυτών των μαθητών, να καταρτίζουν Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης (ΕΕΠ), να σχεδιάζουν και να υλοποιούν διδασκαλία συμπεριλαμβάνοντας τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/αναπηρίες.

#### Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

**Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών**

**Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις**

**Λήψη αποφάσεων**

**Αυτόνομη εργασία**

**Ομαδική εργασία**

**Εργασία σε διεθνές περιβάλλον**

**Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον**

**Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών**

**Σχεδιασμός και διαχείριση έργων**

**Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα**

**Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον**

**Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου**

**Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής**

**Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης**

### 3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1 Σχεδιασμός διδασκαλίας και ΕΕΠ για μαθητές με Δυσαναγνωσία
- 2 Σχεδιασμός διδασκαλίας και ΕΕΠ για μαθητές με Δυσορθογραφία
- 3 Σχεδιασμός διδασκαλίας και ΕΕΠ για μαθητές με Δυσγραφία
- 4 Σχεδιασμός διδασκαλίας και ΕΕΠ για μαθητές με Δυσαριθμησία
- 5 Σχεδιασμός διδασκαλίας και ΕΕΠ για μαθητές με προβλήματα στην επικοινωνία
- 6 Σχεδιασμός διδασκαλίας και ΕΕΠ για μαθητές με προβλήματα στη συμπεριφορά
- 7 Σχεδιασμός διδασκαλίας και ΕΕΠ για μαθητές με κοινωνικές δυσκολίες
- 8 Σχεδιασμός διδασκαλίας και ΕΕΠ για μαθητές με δυσκολίες στην κινητική ανάπτυξη
- 9 Σχεδιασμός διδασκαλίας και ΕΕΠ για χαρισματικούς μαθητές
- 10 Σχεδιασμός διδασκαλίας και ΕΕΠ για μαθητές με νοητική αναπηρία
- 11 Σχεδιασμός διδασκαλίας και ΕΕΠ για μαθητές με ΔΕΠΥ
- 12 Σχεδιασμός διδασκαλίας και ΕΕΠ για μαθητές με γενικευμένες Μαθησιακές Δυσκολίες

### 4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

|                                                                                                                                                                        |                         |                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|---------------------------------|
| <b>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</b><br>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.                                                                                          | Πρόσωπο με πρόσωπο      |                                 |
| <b>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</b><br>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές                  | Eclass.<br>Ppt<br>Email |                                 |
| <b>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</b><br>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.<br>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση | <b>Δραστηριότητα</b>    | <b>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</b> |
|                                                                                                                                                                        | Σεμινάρια/Διαλέξεις     | 24                              |
|                                                                                                                                                                        | Κατάρτιση ΕΠΕ           | 50                              |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <p>βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>                                                                                    | Εκπόνηση μελέτης (project)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |            |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Σχεδιασμός διδασκαλίας                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 76         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Πρακτική Άσκηση (παρατήρηση-παιδαγωγική αξιολόγηση μαθητών με εεα/αναπηρίες σε σχολικές μονάδες, παρέμβαση-διδασκαλία με τη συμπερίληψη των μαθητών με εεα/αναπηρίες)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 150        |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Σύνολο Μαθήματος (30 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>300</b> |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |            |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |            |
| <p><b>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</b></p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p> | <p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική.</p> <p>Η μέθοδος αξιολόγησης είναι τόσο Διαμορφωτική όσο και τελική.</p> <p>Κατά τη διάρκεια των δια ζώσης συναντήσεων των φοιτητών με τους επόπτες της Πρακτικής τους Άσκησης θα παρουσιάζονται και θα συζητούνται τρόποι παιδαγωγικής υποστήριξης των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/αναπηρίες, ο τρόπος κατάρτισης Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος (ΕΕΠ) και ο σχεδιασμός διδασκαλίας με τη συμπερίληψη όλων των μαθητών μιας σχολικής τάξης. Οι φοιτητές κατά τη διάρκεια της Πρακτικής τους Άσκησης στις δομές Ε.Α. θα αναλάβουν να παρατηρήσουν και να αξιολογήσουν με τη χρήση ειδικών πρωτοκόλλων παρατήρησης μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/αναπηρίες. Στη συνέχεια θα καταρτίσουν ΕΠΕ για το μαθητή που έχει αναλάβει ο καθένας και θα σχεδιάσουν μικροδιδασκαλία με τη συμπερίληψη όλων των μαθητών μιας σχολικής τάξης. Σε κάθε συνάντηση με τους επόπτες θα υπάρχει ανατροφοδότηση. Στην τελευταία συνάντηση θα γίνει η τελική αποτίμηση- αξιολόγηση της εργασίας των φοιτητών.</p> <p>Σκοπός αξιολόγησης: Ο έλεγχος της προόδου των φοιτητών σε σχέση με τους στόχους της Πρακτικής Άσκησης, η συνεχής ανατροφοδότηση των φοιτητών και η ενδεχόμενη τροποποίηση της διδασκαλίας.</p> <p>Κριτήρια Αξιολόγησης:</p> <p>Η ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης, σύμφωνα με τις οδηγίες που θα δοθούν στους φοιτητές.</p> |            |

## 5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

|  |
|--|
|  |
|--|

- Capper, C.A., Frattura, E. and Keyes, M.W. (2000). *Meeting the needs of students of all abilities. How leaders go beyond inclusion*. U.S.A.: Corwin Press.
- Clark, C. Dyson, A. Milward, A. and Skidmore, D. (1996). *Innovatory practice in mainstream schools for special educational needs*. University of Newcastle-upon-Tyne. Department for Education London: HMSO.
- Department for Education and Skills (2001). *Special educational needs code of practice*. Ref: DfES/581/2001. U.K.: DfES.
- Downing, J.E. and Eichinger, J. (2002). Educating students with diverse strengths and needs together. In Downing, J.E. *Including students with severe and multiple disabilities in typical classrooms. Practical strategies for teachers*. Second edition. Baltimore, London, Toronto, Sydney: Brookes.
- Molnar, A. , Lindquist, B. (1993). (Μετ.- επιμ. Καλαντζή – Αζίζι Α.). *Προβλήματα Συμπεριφοράς στο Σχολείο. Οικοσυστημική Προσέγγιση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Tomlinson, C. A. (2001). *How to differentiate instruction in mixed-ability classrooms*. (2nd Ed.). Alexandria, VA: ASCD.
- Williams, P. (1991). *The Special Education Handbook*. Milton Keynes, Philadelphia: Open University Press.
- Αγαλιώτης, Ι. (2000). *Μαθησιακές δυσκολίες στα μαθηματικά: Αιτιολογία, αξιολόγηση, αντιμετώπιση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καραμπατζάκη, Ζ. (2010). *Θέματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Πάραλος.
- Καραμπατζάκη, Ζ.& Σταύρου, Π. (επιμ.). (2004). *Βελτίωση των συνθηκών ένταξης στο εκπαιδευτικό σύστημα ατόμων με πολλαπλές αναπηρίες*. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- ΙΕΠ *Οδηγοί Εξατομικευμένων Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων*. Στο [prosvasimo.gr](http://prosvasimo.gr)
- Μαυρομάτη, Δ. (2004). *Δυσλεξία: Φύση του Προβλήματος και Αντιμετώπιση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Π.Ι. (2009, Αναθ. έκδ.). *Δραστηριότητες μαθησιακής ετοιμότητας. Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΑΕ) Προφορικός λόγος – Ψυχοκινητικότητα Νοητικές ικανότητες – Συναισθηματική οργάνωση*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
- Π.Ι. (2004). *Αναλυτικά Προγράμματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης*. Στο [pi-schools.gr](http://pi-schools.gr) και στο [prosvasimo.gr](http://prosvasimo.gr).
- Παντελιάδου, Σ. – Αντωνίου, Φ. (2008). *Διδακτικές προσεγγίσεις και πρακτικές για μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες*. Βόλος: Γράφημα.
- Παντελιάδου, Σ. (2000). *Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη Τι & Γιατί*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Πολυχρόνη, Φ, Χατζηχρήστου, Χρ., Μπίρμπου, Α. (2006). «Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες» Εκδ Ελληνικά Γράμματα Αθήνα.
- Πόρποδας Κ. (2006). *Διαγνωστική Αξιολόγηση και Αντιμετώπιση των Μαθησιακών Δυσκολιών στο Δημοτικό Σχολείο ( Ανάγνωση, Ορθογραφία, Δυσλεξία, Μαθηματικά)*. Πάτρα.
- Πόρποδας Κ. (2011). *Μάθηση & Γνώση στην Εκπαίδευση Γνωστική ανάλυση – Δυσκολίες – Εφαρμογές*. Πάτρα.
- Σφυρόερα, Μ. (2004). *Διαφοροποιημένη παιδαγωγική. «Κλειδιά και Αντικλειδιά»*. Διδακτική Μεθοδολογία, 26/34. Μέτρο 1.1. ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ. Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ – Πανεπιστήμιο Αθηνών.

